

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izmisi nedeje in praznike, ter volja po pošti prejeman za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na doma za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petorostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravništvo pa v pritličju. — Upravništvu naj se blagovojno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Vseslovanski sokolski zlet v Ljubljani.

Velik je slovanski jug! Od Celovca do Carigrada sega zemlja naša, zemlja jugoslovanska, ali nobena teh dežel, noben teh krajev še ni videl take velečastne in tako znamenite vseslovanske slavnosti, kakor včeraj bela Ljubljana.

„Sokolstvo“ je reprezentant slovanske misli, reprezentant duševnega in telesnega prepoda slovanskih narodov in nositelj tistih idej, ki stvarjajo velika dela občnega pomena. Slovanska nacionalna misel je posebeljena v sokolstvu; to je njen nositelj, to je njen čvar, to je in bo njen branitelj. V Čehih je nastalo krasno geslo „Co Čech to Sokol“, v katerem je kratko a jedrnato izražen pomen Sokolstva. To je geslo, v katerem je najpregnantnejše izraženo, da Slovan v pravem smislu besede, Slovan, ki pojmi narodno idejo, ki je pripravljen delati za nje uresničenje z vsemi svojimi močmi in če treba zanjo žrtvovati kri in življenje, mora biti prešinjén sokolske misli, mora biti Sokol.

Pravih mož treba slovanskim narodom, da si izvojujejo svoje pravice in sokolstvo vzgaja slovanskim narodom take moče. Preteklost nam kaže v mnogoštevilnih zgledih, kaj premorejo taki možje — da navedemo le en zgled izza polpretekega časa: Garibaldi je imel samo tisoč mož, ko je vzletel v roke ter je položil temelj združenju Italije.

Slovansko sokolstvo je pa še nekaj, česar se dostikrat premalo naglašajo: nositelj je slovanske vzajemnosti in kaj to pomeni, smo videli na tej slavnosti.

Vsi slovanski narodi so se po svojih zastopnikih udeležili vseslovanskega sokolskega zleta in tako sijajno pokazali, kako živa in mogočna je slovanska vzajemnost. Prvo mesto so seveda — to je pač ob sebi umljivo — zavzeli Čehi. Ta krasni narod, ta mogočni stebri slovanstva, je iznova pokazal, kako se zaveda svojega poklica v slovanskem svetu. Čehi so prvi med vsemi slovanskimi narodi, prvi po svoji čudoviti žilavosti, po svoji plamteči narodni zavednosti, prvi po svojem vročem slovanskem rodoljubju, prvi po svoji delavnosti in vztrajnosti, prvi v delu na gospodarskem in kulturnem polju, sploh prvi v vsakem oziru. S Čehi stoji in pada slovanstvo v tej monarhiji. In ta narod, na kateri so vedno uprli vsi naši pogledi in ki ga naša srca objemajo z vročo ljubeznijo, je poslal jedro svoje narodne armade na slovanski jug, na vsesokolski zlet v Ljubljano. Kakih 1500 čeških Sokolov od vseh strani češke domovine je prihitelo doli med nas, da nam pokažejo svojo bratsko ljubezen, da vzbude tudi v naših srcih tisti plamen, v katerem so se stopile verige, ki jih je nosil češki narod do bitke na Beli gori. Na Čehih smo videli, kako se narod osamosvoji, kako se povzdigne, kako postane velik in mogočen, če ga prešinja misel slovanska. „Co Čech to Sokol“ — kdor je Čeh bodi sokolske narave — to geslo je med Čehi uresničeno in zato so Čehi tako velik narod.

Poleg Čehov so v posebno častnem številu prihiteli med nas najbližji naši bratje, preljubi naši sosede, Hrvatje od katerih nas danda-

nes že nič več ne loči kot navaden državni mejnik in prihiteli so zastopniki Poljakov, Srbov, Bolgarov in Rusov, pokazat pred vsem svetom, da govori resnico ona pesem, ki pravi, da smo sinovi ene matere vsi, kar nas je »od Urala do Triglava«.

Ni jih besedi, s katerimi bi se dal dovolj jasno popisati ta veličanski vseslovanski sokolski zlet, ta znameniti narodni praznik, ta presijajna manifestacija slovanske vzajemnosti. Kdor ni videl te slavnosti na svoje oči, ta si je ne more predstavljati, ne glede obsega in sijaja, ne glede svete navdušenosti, ki je plamtela v toliko tisoč in tisoč slovanskih srcih in ki je posvedočila, da stoje med nami sicer gore in mejniki in tečejo globoke vode, a da je slovanska vzajemnost in ljubezen močnejša, ko vse te naravne ali od človeških rok vstvarjene ovire.

»Ljubljanski Sokol« je lahko ponosen in pomnil bo to vse dni, da se je ob njegovi štiridesetletnici zgodila ta preznamenita manifestacija, ki je v tisočih srcih zanetila ogenj slovanskega rodoljubja, zbudila spavajočo k narodni zavednosti in razgrela in poživila mladože, da so se z vno in ljubeznijo oklenili sokolske misli, ki preporedi tudi slovenski narod, kakor je Čehi. V tem tiči posebni pomen te znamenite slavnosti, a da se je ta prekrasni uspeh dosegel, za to gre čast in slava in presrčna hvala vsem slovanskim bratom, zlasti Čehom, in tudi vsem slovanskim »Sokolom«.

Dohod in sprejem gostov.

V petek so se zbirali na obzoru gromonosni oblaki in marsikdo se je pač s strahom in bojznijo oziral doli proti jugu, ako ne bo morda nepreprašljivi Jupiter pluvius zastri slavnostnih dni v meglo in dež.

A v soboto je zasinil dan, čist in jasen, kakor ribje oko in naši Ljubljani se je razjasnilo lice in jeja se je oblačiti v praznično krilo, da dostopno sprejme številne slovanske goste, ki so prijavili svoj prihod z vseh štirih strani zemlje slovanske.

Ko so jeli dohajati prvi gostje, jih je že pozdravljala Ljubljana, oblečena v svečanostno obleko. Nebroj narodnih in mestnih ter — habburških zastav je plapolalo raz hiše, se lahko gibalo v vetru, kakor da bi hotelo vsakomur šepetati v pozdrav iskren dobro došli. Balkon in okna pri raznih hišah so bila okusno dekorirana s cvetjem in zelenjem ter pregrnjena s pestrimi preprogami. Posebno krasno je bila dekorirana Čudnova hiša in hiša »Kmetске posojilnice ljubljanske okolice« in razna druga poslopja.

Na Dunajski cesti je bil postavljen prekrasni slavolok, ki ga je zasnoval in postavil gospod inženjer Duffé. Na vsaki strani ceste dva obeliska, zvezana z obokom, na čigar pročelju je nameščen sokolski pozdrav »Na zdar«, spleten iz zelenja. Nad pročeljem dviga krepka krila velik masiven sokol, pod pročeljem pa se bleščita v zlatih črkah letnici 1869. in 1904. življenska doba »Ljubljanskega Sokola«. Pod obokom ste razpeti na eni strani narodna, na drugi strani mestna zastava, okičeni

lepo z zelenjem. Obeliska, prav tako okusno dekorirana, imata na obeh straneh sokolske embleme, obkrožene s palmovimi vejicami.

Prvi gostje, seveda posamezni, so dospeli v Ljubljano že dopoldne, oziroma ponoči. Kakor smo že v soboto omenili, je »Sibiński Sokol« došel v Ljubljano že v petek pred polnočjo in ga je sprejela na kolodvoru posebna deputacija »Ljubljanskega Sokola« in številno občinstvo. V soboto je užival »Sibiński Sokol« vsepovsodi radi svojega zlasti slikovitega kroja splošno pozornost. V soboto ob četrt na dve popoldne so došli s poštnim vlakom v Ljubljano moravski, nižjeavstrijski in karloški Sokoli. Pozdrav na kolodvoru je bil nadvse presrčen. Izmed govornikov je najbolj navdušil govor staroste karloškega Sokola, širor Hrvatske in Slovenije poznatega rodoljuba dr. Vinkoviča, ki je v plamtečih besedah slavil skupnost in bratsko zajednico slovenskega in hrvatskega naroda.

Okoli 3 ure popoldne so se pripeljali goriški, idrijski in puljski Sokoli, in sicer iz Gorice Idrije iz Pulja skupaj okoli 100 Sokolov. Največjo pozornost so vzbujali mladi Sokoliči, katere je pripeljal sabo »Idrijski Sokol«. Bili so to dečki, stari kakih 6 do 10 let, a korakali so ti tako precizno in izborno, kakor bi bili že rojeni kot Sokoli, in ni dvoma, da bodo v svojem času ti mladi Sokoliči še krepki in navdušeni Sokoli. »Idrijski Sokol« je dal s tem vsem ostalim slovanskim sokolskim društvom prekrasen zgled, kako je za časa treba skrbeti za svoj naraščaj. Sokole je pozdravil podstarosta »Ljubljanskega Sokola« br. dr. Vlad. Ravnihar, k je naglašal, kako izredno ga veseli da je tako »Idrijski Sokol«, kakor zlasti Puljski in Goriški, ki stojita na braniku za narodna prava eden na južni, drugi na južnozahodni meji, nastopil s tako imponujočim številom. Na peronu, na restavracijskem vrtu in pred kolodvorom čakajoče občinstvo je Sokole živahno aklamovalo in čim napresrčnejše pozdravljalo.

Nekoliko kasneje je došel z gorenjskim vlakom kranjski Sokol, takisto iskreno pozdravljen. Dasi je to društvo še mlado, vendar je že opetovano pokazalo svojo žilavost in nastopilo z 41 člani. Ob prihodu br. zovlaka je bil »Ljubljanski Sokol« na kolodvoru zastopnik korporativno. Sokoli so se zbirali v telovadnici in so ob petih odkorakali med sviranjem društvene godbe na kolodvor, kamor jih je spremljala nepregledna množica navdušenega občinstva.

Ko so se je brzovlak približal kolodvoru so zagromeli urnebesni živoklici, ki kar niso hoteli ponehati, marveč se še podvojili, ko so došleci stopili na peron in vrt. In to ni čuda, saj so bili to zgolj znameniti in izredni gostje, kakršni dospó le redkokdaj v Ljubljano.

Bili so to Sokoli iz Moravske Ostrave (3), Poljske Ostrave (1), Náhoda (3), Přivoza (3), iz Zagreba (60), Varaždina (19), Celja (68), Ljutomera (29) in Zagorja (4). Največjo pozornost pa so vzbujali: zastopnik poljskega sokolstva Leo Krobicki iz Bohnije v Galiciji, deputacija »Dušana Silnega« iz Belgrada — dr.

Gjorgje Petković in Atanasije Popović — in deputacija bolgarskega sokolskega društva »Junak« iz Sofije — Pešo Radojev in Bogdan Jončev, zlasti se ni moglo občinstvo dovolj naušuditi prekrasnemu, slikovitemu in za nas nenavadnemu kroju srbskih in bolgarskih gostov.

Došlece je v izbranih, presrčnih besedah pozdravil dr. Vladimir Ravnihar. V imenu Hrvatov se je na pozdravu in sprejemu zahvalil podstarosta zagrebškega Sokola Hanuš, v ime Čehov dr. Čížek, v ime Srbov dr. Gjorgje Petković, v ime Bolgarov Pešo Radojev, kot Poljak Lev Krobicki, v imenu štajerskih Sokolov pa dr. Ivan Dečko. Občinstvo je posebno aklamovalo navdušen, na jugoslovansko zajednico se nanašajoč govor Srba dr. Petkoviča, Bolgara Radojeva in Poljaka Krobickega.

Nekoliko kasneje je prispel prvi vlak iz Prage, ki je pripeljal okoli 800 Sokolov. Pričakoval ga je na peronu polnoštevilen »Ljubljanski Sokol« v dolgi vrsti in tisočglava množica ljudstva. Ko je vlak došel na postajo, so zadeneli iz tisoč grl navdušeni »Na zdar«-klici, ki niso potihnili, dokler ni prišel govoriti župan Ivan Hrihar, ki je v imenu mesta Ljubljane sporočil češkemu gostom iskren »dobro došli«. Za županom je govoril starosta dr. Ivan Tavčar, ki je pozdravil češke Sokole čim najpresrčnejše. Na iskrenem pozdravu in sprejemu se je zahvaljeval dr. Pipich iz Hrudima kot starosta obce Sokolske v plamtečih besedah in njegova navdušena in navdušujoča izvajanja so izzvala morje aplavza in pritrjevanja.

Došli Čehi so nato odšli deloma na svoja stanovanja, deloma pa h koncertu »Glasbene Matice«.

Drugi posebni vlak iz Prage je došel v Ljubljano okoli 9 ure in je pripeljal sabo okoli 800 Sokolov in množico drugih gostov. Radi koncerta in napovedanega komerza je na ta vlak počakala samo večja Sokolova deputacija z godbo in je izostal poseben pozdrav. Zato pa je gostem navdušeneje pozdravilo pred kolodvorom občinstvo, čigar število je bilo skoro nepregledno.

Slavnostni koncert »Glasbene Matice«.

Zvečer od 8. do 9. ure se je vršil v lepo okrašeni veliki dvorani »Narodnega doma« slavnostni koncert »Glasbene Matice« na čast slovanskim gostom pod vodstvom koncertnega vodje gospoda M. Hubada. »Glasbena Matica« je prvo in najodličnejše slovensko glasbeno društvo. Veliki zbor »Glasbene Matice«, broječ 150 pevki in pevcev, je izvajal prekrasen program 12 izvornih, najlepših slovenskih skladb. Petje tega mnogoštevilnega pevskega zbora, ki obstoji iz najodličnejših slovenskih dam in gospodov, je mojstrsko vzorno in se odlikuje s čudovito harmonično disciplino. Krasni glasovni material je izšolan do najpopolnejše eksaktnosti in vzorno lepega čuvstvenega predavanja, da se doseže tako učinkovanje, kakršno težko najdemo po svetovnih prestolnih mestih. To je isti pevski zbor,

ki je pred osmimi leti takisto pod vodstvom mojstra Hubada na Dunaju dosegel največjo slavo in brez-pogojno občudovanje dunajkega muzikalnega sveta. Občudovati je osobito idealno krasni »pianissimo« tega mogočnega zbora, kakor tudi polnozvočni, krepki, a vendar mili »fortissimo« in »absolutno dovršeno deklamacijsko vseh štirih glasov, soprana, alta, tenora in basa, ki so v svoji lepoti in izobraženosti med seboj enakovredni, v pristnem svojem značaju in v barvi posameznega glasu pa samostojno izrazoviti. Toliko eksaktnost v predavanju smo opazili do sedaj samo pri redkih manjših zborih, kakor je bil n. pr. nizozemski »capella« zbor iz Bruselja, na Dunaju pri glasbeni razstavi, svoječasno Dmitrija Slavjanskega ruski »capella« zbor pri prvem nastopu po Evropi in plzenski moški zbor »Smetana«. Pri številu 150 pevki in pevcev pa tolike eksaktnosti še nismo našli. Da je tako mnogobrojni pevski zbor »Glasbene Matice« došel do tolike višine v umetniškem predavanju, je nevenljiva zasluga slavnega koncertnega vodje gospoda Mateja Hubada. Mojster Hubad, ki se je izšolan na dunajskem konservatoriju, je temeljito muzikalno izobražen in ima posebno razvit dar, da ume to svojo temeljito glasbeno izobraženost in globoko glasbeno razumevanje pevskemu zboru vtisniti. Njegova zasluga je, da se je »Glasbena Matica« popela na tako visoko stopnjo glasbene umetnosti. — Izvajale so se pri koncertu te skladbe: Ant. Hajdriha »Hercegovska«, Ant. Foersterja pretresljiva balada »Ljubica«, Ant. Nedvída mili in čustpolni zbor »Nazaj v planinski raj«, Davorina Jenka, ki je skladatelj tudi slovenske narodne himne »Najprej zastava Slave«, moški zbor »Strunam«, dr. Kreka lahno vesela skladbica »Vabilo«, Antona Lajovica dve zelo originalni skladbi energičnega izraza »Bolest — kovač« in »Napitnica« in pet najpriljubljenejših slovenskih narodnih pesmi, katere je harmonizoval koncertni vodja M. Hubad sam. Otožno milega izraza je »Stanca« in »Luna sije«, originalno in presrčno ljubeznjivega vselega značaja pa so »Miška«, »Bratci veseli« in »Škrjanček«. — Dvorana je bila natlačeno polno slovanskih gostov od vseh krajev. Koncert je nudil izvanredno lep umetniški učinek, navdušenje občinstva je bilo uprav velikansko. Prisostvovali so koncertu slovenski in slovanski odlični gostje iz vseh slovenskih krajev, iz Čške, Moravske, Dalmacije, Bolgarije, Hrvatske, Srbije in celo ameriški Slovenci in seveda Slovenci iz vseh slovenskih pokrajin.

Komerz.

Že ves popoldan je bil na restavracijskem vrtu »Narodnega doma« živahen promet, a pravo vrvenje se je pričelo s prvim mrakom. Takoj so bile vse mize, ki jih je bilo na stotine v prostranem vrtu, okupirane, in gostje, ki so prišli na vrt šele od koncerta, so morali ostati deloma na — promenadi. V Tivoljski gozd se je šlihalo med odmorji godbe čamenje, kakor ga provzroči žebelni roj v neposredni bližini: bili so tisočeri gla-

novi razposajane zabave z vrta v »Narodnem domu«. Bil je to pravcati vseslovenski rendezvós, kakaj govorili so se vsespovprek vsi slovanski jeziki, marsikje pri isti misli, a vsi so se dobro razumeli: Slovenci, Čehi, Hrvati, Rusi, Bolgari, Srbi in Poljaki. Tu sem bi naj bili prišli tisti »učeni« nemški zabavljači, ki pravijo, da se Slovani brez nemškega posredovalnega jezika ne razumejo med seboj. Ves večer bi ne bili slišali nemške besede, dočim morata severni in južni Prus govoriti »na prste«, ako se hočeta sporazumeti. To odlično slovansko družbo je nagovoril starosta ljubljanskega »Sokola«, dr. Ivan Tavčar, tako-le:

Bratje Sokoli!

»Ljubljanskemu Sokolu« napočili so slavnostni dnovi! Na njega štiridesetletnico zbrali so se nam bratje iz vseh krajev širne naše carevine. Prihiteji so, da posvetijo svojo ljubav našem društvu, da bratijo svoje veselje z našo ponosno radostjo! Štirideset let je preteklo »Ljubljanskemu Sokolu«, a v tem slavnostnem trenutku smelo trdim, da v dolgi ti dobi društvo ni starejše postalo, nasprotno, da se je pomlajalo od leta do leta! In to je, kar nas danes s posebnim ponosom, s posebno srečo navdaja!

Napočili so nam torej slavnostni dnovi in praznovati jih hočemo s sokolskim navdušenjem, pa tudi s sokolsko dostojnostjo, dobro vedoč, da gotove nasprotnike najneprijetnejše razočaramo, ako jim izrgamo priliko, metati blato na sokolski naš praznik.

Ta praznik bodi v prvi vrsti sokolski, ker mu je namen pričati o tem, da je slovansko sokolstvo postalo važen faktor slovanskemu narodu. Slovencu, ako je zdravega in čilega telesa, se bode lahko braniti pred nasprotniki, ki stegajo svoje pesti po njegovi zemlji, pa tudi pred nasprotniki, ki stegajo svoje prste po njegovi duši!

Naša slavnost bodi slovanska! Malo, a važno postojanko nam je odkazala usoda. Braniti jo hočemo do zadnjega zdihljaja in kdor nam podtika druge namene, je obrekovalec in lažnik. Ni torej čuda, da je na ta slovanski praznik prihitele toliko dragih nam rojakov iz vseh pokrajin slovanskega ozemlja!

Naša sreča so jim odprta in v objemu jim silijo nasproti naše roke. A vzliče temu, slovanski Sokoli in slovanski somišljeniki, morali bodete danes v ozadju ostajati! Lepi dnevi so nam prinesli najdražjih gostov, kojim predvsem so namenjeni naši objemi, kojim predvsem nasproti kipi naša ljubezen. To tudi drugače biti ne more, ker naša slavnost hoče biti in bode tudi slovanska.

Očitano se je nam od nepoklicane strani, da bode naša slavnost panslavistična. Resnično, naša slavnost je panslavistična in hoče biti taka. To pa v tem pomenu, da se v teh dnevih s posebno silo zavedamo, da nismo samotna kaplja na veji, temveč da smo korenina fistega mogočnega slovanskega drevesa, kojega vrhovi obsenčujejo vsaj četrtinko starih kontinentov! Ta zavest nas jači in krepi, drugemu pa nikomur ne škoduje! Če se drugim rodovom v Avstriji dopuščajo enaka zavedanja, čemu bi se nam ne dopuščala? Bolj kot smo krepki in močni, toliko boljše za našo državo! Brez strahu hočemo torej praznovati slovansko slavnost, in zategadelj me navdajajo nepopisna in zvišena čutila, ko mi je izpolniti milo dolžnost, pozdraviti slovanske brate, ki so v dolgih vrstah, pravi romarji slovanske solidarnosti, prihitele v krasno našo Ljubljano ter s svojim pohodom kolikor najbolj pomnožili blesk in slavo slovanskega sokolskega imena!

Razvnela se mi duša, ko se mi obrača pogled po čvrstih kremenitih vrstah češkega sokolstva. Zastopnik naroda je, ki je pravi Špartanec med slovanskimi plemeni, zastopnik naroda, ki je z železno energijo nekaj svojih potez vtisnil v obličje stari Avstriji, zastopnik naroda, ki je neprestano od časov Ivana Husa pa do danes bil branitelj resnice, in zastopnik naroda, ki je v pravem pomenu rešitelj Slovanstva v Avstriji. S svojim sokolstvom pa je nam bil češki narod vzornik in budi-

telj. Kolikor je sokolstvo koristilo slovanskemu narodu in kolikor bode še koristilo temu narodu, vse to je in vse to bode zasluga češkega naroda! Bодite nam torej tisočkrat pozdravljeni vsi zastopniki češkega sokolstva! Naša sreča so bila že poprej Vaša, drugega vam ne moremo dati nego ljubezen in zopet ljubezen. Ta ljubezen pa je mogočna kakor reka in stalna kakor gora! In upajmo, da ugasne šele takrat, ko zadnji Čeh in zadnji Slovenec izdihneta svoji duši. Bratom iz čeških kraljevin veljaj prvi naš sokolski nazdar!

Pozdraviti mi je sedaj zastopnike poljskega sokolstva, ki je po deputaciji zastopano v naši sredi. Zastopniki so to viteškega naroda in zastopniki stare slovanske kulture. Da niso prišli v našo sredo, bi jih pogrešali, in to s krvavečim srcem, ker naše duše se s slovansko ljubeznijo oklepajo poljskega naroda, ki je bil in bode kri od naše krvi. Poljskim bratom krepki nazdar!

Pozdravljen bodi zastopnik ruske telovadbe, ki je iz daljne Moskve prihite v naše kolo. Bodi komu tam zgoraj prav ali neprav, prav iz dna srca ga pozdravljamo tega zastopnika starega in veličastnega ruskega naroda. Hvala mu, da nas je počastil s svojim prihodom kot zastopnik naroda, ki ravno sedaj na Daljnem Vstoku v potokih preliva svojo kri za nevaležno Evropo in njeno prihodnost. Ruskemu bratu mogočno doneči nazdar!

In sedaj k slovanskemu jugu! Obiskali so nas bratje iz Bolgarije, iz Srbije in predvsem naši pobratimi iz trojedine kraljevine in prelepe naše Dalmacije. Na jugu smo eno vsi, to bodi povedano, in vsaka daljša beseda bi bila odveč!

Bratom iz Bolgarije, Srbije in iz k srecu nam prirastle Hrvatske veljaj naš končni, a gromoviti nazdar!

Večkrat so njegov govor praklinili urnebesni: živio! na zdar! vyborně! ura! itd. V imenu Čehov se je zahvalil odbornik praškega »Sokola«, dr. Novotny. Njegov govor je bil plameteča manifestacija za vseslovensko vzajemnost, posebno za češko-slovansko pobratimstvo. Dolgo se ni hotel viharni aplavz poleči. Potem je govoril v imenu Poljakov Lev Krobiczki iz Bochnije. Poučarjal je, da so se domovinske lju bavi učili ostali Slovani od Poljakov, sokolske ideje pa od Čehov. V imenu Rusov se je zahvaljeval Rus Šnepp iz Moskve, v imenu Hrvatov pa odbornik zagrebškega »Sokola«, dr. Franjo Bučar. Za vsakim govorom se je viharno manifestiralo za narod dotičnega govornika. Društvena godba je neprestano svirala; splošno veselje pa sta s svojim izbranim petjem še povzdignili pevski društvi »Slavec« in »Ljubljana«. Gestilničarju Kendi pa se tudi mora dati priznanje, da je tisoče gostov redno postregel z izurjenim krdelom svojega strežniškega osebja. Šele po polnoči se je začel vrt polagoma prazniči, a gostov ni manjkalo niti ob zori.

Slavnostni sprevod.

S slovansko gostoljubnostjo, z vsem sijajem, kar ga zmore naše mesto in z vso gorko ljubeznijo, ki navdaja naša srca za slovanske brate, je Ljubljana sprejela slovansko Sokole. Gostje Ljubljane so bili slovanski Sokoli in zato so se na najslavnejši način poklonili reprezentantstvu mesta v celi mestni občini.

Eno je bila ura, ko se je začel premikati slavnostni sprevod, najlepši, najslavnejši, kar jih je kdaj bilo v našem mestu. Sprevod so otvorili dični Sokoli-jezdci, potem pa je prišla nedogledna vrsta slovanskih Sokolov. Prvi so korakali Čehi, katerih je bilo največ, potem so prišle sokolske zastave, katerim so sledili staroste in deputacije poljskih in srbskih in bolgarskih Sokolov ter Sokoli v narodnih krojih. Za temi so korakali Hrvatje in potem Slovenci, »Ljubljanski Sokol« seveda zadnji.

Dasi se je bil sprevod za dve uri zakasnil, ker so telovadci imeli svoje vaje, je bilo vendar po ulicah kar črno občinstvo in urnebesno so se razlegali oduševljeni klici »Na zdar« — »Živeli« — »Živeli Sokoli« — »Živeli Hrvatje«. Zlasti sijajne

ovacije je občinstvo prirejalo junaškim češkimi Sokolom. Sprevod je šel od dirkališča mimo »Narodnega doma« in potem po Knafljevih ulicah do nunske cerkve, po Kongresnem trgu, Gospodskih ulicah, Turjaškem trgu, po Bregu, čez Sv. Jakoba most in potem po Starem trgu in Mestnem trgu do magistrata. Vsa okna so bila polna, povsod so doneli navdušeni pozdravi, in z mnogih oken so slovanske gospe in gospodične metale duhteče šopke na Sokole. Čudovito slikovit je bil slasti prisor pred magistratom. Tam je bil zbran ves občinski svet z županom Hribarjem na čelu, zunanji gostje, ki niso bili v sokolski opravi in narodne dame. Zbrana so bila tudi narodna društva, namreč »Glasbena Matice«, »Slavec« (z zastavo), »Ljubljana« (z zastavo), »Zidarsko in tesarsko društvo«, različne podružnice družbe sv. Cirila in Metoda, žensko telovadno društvo in splošno slovansko žensko društvo, na obeh straneh pa so stali slovanski akademiki.

Zastave so se razvrstile v polukrogu pred občinskim svetom.

Starosta »Ljubljanskega Sokola« dr. Ivan Tavčar je odgovoril občinski svet in župana tako-le:

Brat župan!

Danes, ko praznuje slovansko sokolstvo veličastno in dušo vzdigujočo slavnost, si vsi, ki se s ponosnim srcem udeležujemo ponosnega tega praznika, štejemo v dolžnost, izreči ljubezen in vdanost naši beli in krasni Ljubljani. Ljubezen in vdanost do starodavnega tega mesta in do mož, ki srečno in uspešno vodijo usodo njegovo!

Zgodovina slovanskega sokolstva je tesno spojena z naprednim tem mestom. V zadnjih 40 letih, ko je slovansko sokolstvo tako vidno napredovalo napredovala je tudi naša Ljubljana, se otrsela vsakovrstnih okov, ki so jo morili v tem ali onem pogledu ter se končno razcvetela v tisto krasoto, nad kojo strmi tujec in nad kojo se iz polne duše rodosti domačin!

Ta krasota pa bode v oči nevoščljivcem, ki bi slavno naše mesto radi dobili v svoje roke. Ker ga dobiti ne morejo, pa grdijo belo Ljubljano pred celim svetom. Nič ne de! To grdenje je dokaz onemoglosti naših nasprotnikov in dokaz je naše moči! Ne dá se tajiti, in to nasprotniki čutijo: Ljubljana, ta trdnjava narodne in napredne misli, je srce naše Slovenije, iz kojega se razliva zdrava kri v narod slovanski. Da je temu tako, brat župan, vidiš danes, ko se naši Ljubljani klanjajo rojaki in tudi mnogobrojni zastopniki mogočnega slovansva!

Brat župan! Pri ti slovesni priliki pa ne morem zamolčati, da nas s posebnim zadovoljstvom napljuje, da načeluje glavni slovanski in napredni komuni mož, ki je tako rekoč vzrastel iz naših vrst ter si prislužil najvišjo čast, kojo more podeliti slovansko sokolstvo!

Beli Ljubljani in njenemu načelniku najiskrenejši sokolski nazdar!

Govor je bil sprejet z burnimi »Živio« in »Na zdar« klici.

Potem je starosta zveze vseh čeških sokolskih društev, deželni poslanec dr. Scheiner v imenu vsega slovanskega sokolstva z navdušenimi, v srce segajočimi besedami poudarjaje vzajemnost in solidarnost češkega sokolstva z vsemi drugimi slovanskimi Sokoli izrazil poklon vsega slovanskega sokolstva Ljubljani in njenemu županu.

Zadoneli so urnebesni klici, ki je končal znameniti govornik in prvi voditelj vsega češkega sokolstva.

Župan Hribar je na ta poklon odgovoril tako-le:

Bratje Sokoli!

Z veliko radostjo sprejela je bela Ljubljana vest, da namerjate prileteti vanjo od vseh strani, koder zlato sonce obseva slovansko zemljo. Občinski svet štel si je pa tudi v veliko čast, da mu je bilo mogoče ob Vašem zletu prevzeti pokroviteljstvo nad vsemi slavnostnimi priredbami današnjega dne. In ne čudite se temu, vsaj Ljubljana in nje samoupravni zastop dobro ve, koliko hvale gre ravno slovanskemu sokolstvu in onemu narodnemu navdušenju, ki je prihajalo iz njegovih vrst,

da je Ljubljana postala takošna, kakoršna vidite danes, in da je meni in mojim gospodom tovarišem pred tem častitljivim poslopjem mogoče sprejemati Vaše poklonstvo in odgovarjati nanje s slovanskim odzdravom.

Bratje Sokoli in gospoda slavna! Mi vemo pa še več. Vemo namreč, da so — sedeč po načinu, po katerem se vlada ta država — še daleč oni dnevi, ko bomo mogli reči, da smo priborili svojemu narodu one pravice, ki mu gredo. Priboriti pa jih moramo in hočemo. Zato s trdno vero in blagodejno nado zremo v sokolske vrste, nad katerimi se vznáša plamen navdušenja za sveto narodno stvar, ter pričakujemo iz njih nadaljnega požrtvovalnega sodelovanja. Krepka dlani in bister um bodita nerazdružljiva atributa vsakega pravega Sokola; oboje pa stavljam v slučaju potrebe v službo domovine.

Ti, Sokol ljubljanski, ki spojuješ z današnjim slavnostnim dnem obenem štiridesetletnico svojo bodi v tem pogledu v zgled ostalemu slovanskemu sokolstvu; sam pa ne pozabi obračati svojih oči do sorodnih si društev širom slovanskega sveta, zlasti ne do naprednega sokolstva češkega, ki naj ti bode po svoji uredbi in po svojih ciljih svetel vzor.

Vam bratom Sokolom, priletevi k nam od povsodi »kud« se slavsko rječ govori«, bodi zahvala na poklonstvu beli Ljubljani, katera vam, na moja usta izreka najiskrenejši slovanski odzdrav s sokolskim: na zdar!

In zopet so zadoneli mogočni klici »Na zdar« in »Živio« in se ponavljali in ponavljali, dokler niso pevsko društva intonirala slovanske himne. Vse se je odkrilo in Sokoli ter vse občinstvo so peli »Hej Slovenije«, »Lepa naša domovina«, »Kje dom je moj« in »Naprej zastava Slavec« in oduševljenje je bilo toliko, da sto in sto ljudi ni moglo zadržati solza.

Narodne dame so okrasile jezdece in Sokole z vencem in šopki. Zopet so se vauili šopki z vseh oken in potem so Sokoli nadaljevali svojo pot mimo škofije, čez novi most in po Sv. Petra cesti ter Prešernovih ulicah do »Narodnega doma«. Udeležilo se je sprevoda kakih 2500 Sokolov. Spremljali pa sta sprevod dve godbi, ljubljanska društvena godba in novo-meška godba.

Banket.

Slavnostnemu sprevodu je sledil banket, ki ga je priredil župan Hribar v veliki dvorani »Narodnega doma«. Raven občinskih svetnikov in njihovih gospa so bili povabljeni člani poljske, srbske in bolgarske deputacije in vsi staroste in podstaroste ter drugi reprezentantje čeških, hrvatskih in slovanskih sokolskih društev. Bilo je zbranih nad 300 gostov.

Vrsto napitnic je otvoril župan gospod Hribar z naslednjim govorom:

Gospoda moja!

Današnji dan je pokazal, da bela Ljubljana ni med poslednjimi iz mnogoštevilnih slovanskih mest. Vsaj bi se sicer ne bilo vanjo sešlo toliko odličnih slovanskih gostov in toliko rodoljubnega ženstva iz vseh koncev in krajev velike slovanske domovine.

Bela Ljubljana se pa tega tudi od srca raduje; odličila se je zato, kakor se diči krasotica, pričakujoča svatov. In zares svatovski dan je današnji dan, vsaj slavita svoje združenje bratovstvo in ljubezen.

Kako ponosen sem torej jaz, da morem po naročilu občinskega sveta v imenu mesta Ljubljane, pa tudi v svojem lastnem imenu iz dna rodoljubnega srca kar najiskreneje pozdraviti Vas vse, ki ste dospeli od bregov srebrnopenne Vltave in iz vlasti, »kde Olomučevodi«; od Visle deročé in izpod »zameckiej góry«; izpod Vitoša in Avale; iz Zagreb grada ponositog in od čudernih bregov jadranskega morja; ter končno Vas, ožje brate in sestre od Save, Drave in Soče. Ljubljana odprla vam je svoja vrata, nje prebivalci odpirajo vam svoja srca, stiskajo desnice in »za junačko pitaju Vas zdravlje«. V njihovem imenu pa vam velim jaz: dobro nam došli!

Především obracim se k Vam, bratři, z vlasti českých. Jest to jen přirozeno,

vždyť se má dnes upevniti páska bratrské vzájemnosti, která dosud spojovala český a slovinský národ. Statěný počet, v jakém čeští Sokolové sletěli se do bílé Lublaně, svědčí nám o síle a nepřemožitelnosti českého národa; jest tedy národ slovinský, jenž z tohoto obnovení bratrského svazku těžití bude.

Však, drazí bratři! těžil již z Vašeho nástupu samého, neboť mohli Sokolové naši vzít z něj poučení, jakých úspěchů se dodělává vždy muzevní síla, statečnost, vytrvalost a pevná vůle. Kéž by styky našich Sokolů se Sokolstvem českým vstřípili prvním tyto vlastnosti, které jsou podmínkou k vychovávání ryzích charakterů a obětavých bojovníků pro práva národa. Veďte mi proto, že vědeckě nesou se dnes myslí naše k zlaté Praze, matičce Vaši slavné, která odchovala nám bratři a přátel tak vzacných.

Nie mnejsza radością dojęty, když widzę dziś przy slawnościach naszym też udział bratów Polaków. Mędzy słowenskiem i polskiem narodem dla wielkiej odległości ich vje czyn od siebie nie było dzielącego związku, lecz wielka słowiańska myśl i ich konjęcnie przyciągła w braterskie grono. Praktycka sposobność tego było, poparcie kulturalnych cieżkości naszego narodu przez polskich państwowych posłów. O gdyżby dzisiajszy dzień jeszcze ścisłej złączył oba narody na szczęście i radość matky Sławie!

Мячно ще пакъ намера пригьрени думи, да достошно поздравя нашите брата, които прибраха между насъ изподъ Балкана. Првиѣ пъкъ е днесъ, да е Болгарскій народъ — мѣй га кажа — официално заставяхъ на народното славе вь бѣла Люблина. Наравно е дакле, да е толкова поголяма радостъ наша. Ва това гл помине, да порчатъ вь своето отечество, какви искрени чувства храниме до Болгарскитѣ народъ и какъ отъ сердце желаме, да му вь кратце настѣпъ златното врѣме, каквото Болгария уживате за царь Симеонъ Великий.

Больно намъ при томъ господа и братья, если припомнимъ себя, что бы славянской семьѣ, которая собралась сегодня вокругъ этихъ столовъ, нѣтъ представителей того славянского народа, котораго драгоцѣной кровью приобрѣтено освобождение Болгарии. Вь то самое время, когда мы на мирномъ торжествѣ радуемся тѣхъ успѣховъ, которыми гордятся славянское сокелство, наши русскіе братья какъ настоящіе сокола львиной силой борются за свое прославенное отечество, за свои права, за цивилизацию, за Славянство и необходимость его силъ. — Мы, господа и братья, вѣримъ вь эту необходимость и для того увѣждены, что вь концѣ концовъ восторжествуетъ славянский Соколъ азійатскимъ неогрѣмѣмъ.

Podobnu borbu za kršćanstvo i civilizaciju vodila je kroz vjekove braća naša, koja govori jedan jezik, al se krsti sa dva imena. Azijskotoj premoći podlegao je dođue srpski narod na zlokobnom Kosovom polju, ali deo istoga znao si je sivo gnjezdo svojih sokolova sve do današnjeg dana ođuvati svakog napadaja. Razpala je i velika hrvatska država; ali nikad nije turskom zulumu pošlo za rukom oboriti ovog »antemurale christianitatis«, pa je zato neočekivna zasluga, koju si junački hrvatski narod kroz vjekove stede za Evropu i njezinu kulturu, kako nagrađuje Europa takove službe, znanu i Srbi i Hrvati.

Al uziprko svomu tomu janaštvo i snaga u ovome narodu izumrla nije; sloboda zlatna pak lebdi pred očima svim rodoljubima, koji iskreno misle za svoj narod. Pa eto Vam Crnoga Jurja i njegovih sokolova, koji obore tursko gospodarstvo te nad kalimegdanom uzvise zastavu srpstva; zastavu slobode; eto Vam sokolova hrvatskih, koji se svom snagom opnu samosilju i gnjetu moderniziranog Azijata, ne plašeći se ni najvećih žrtava za postignuće svog cilja — slobodne, samosvoje i sretne Hrvatske.

Braćo iz Hrvatske, braćo iz Srbije! U kući ste danas na pohodih kot svoga mladjeg brata Slovenca. Dozvolite mu dakle, da Vam kaže,

tako njega u poslednje doba nijedna riest nije tako vzradovala, ko viera, la se izmedju Vas dva počela iz-avnivati ova jaz, koju zla kob u lavnimi stvori, Vaši pak ukupni neprijatelji proširivahu krate se dakle na dalje sa dva imena, molite i na talje latinskog i slavenskog boga; i ne zaboravljajte, da u Vašim ži-ama kruži ista krv te da ste jedno o jeziku, osjeđajima i junaštvu.

Vi, sokoli moji! ki ste prileteli svoje narodno gnjeздо od svih strani krasne in iskreno ljubljene nam slovenske domovine in ti sokol slovenski iz daljnje Amerike, ogrevajte se danes ob žarkih rodoljubja in priljubljavajte si iz slovenskega navdušenja novih moči za boje, ki nas čakajo, da priborimo svojemu narodu pravice, ki mu gredo. Sovražniki naši so brezobzirni in v svojih sredstvih neizbirčni; mi bodimo zato odločni, požrtvovalni in nepopustljivi. Pred vsem imejmo pa pred očmi, da je Slovanstvo veliko, močno, ne premagljivo.

In s temi besedami sklepam, ključo vsem našim milim in dragim gostom iskreni: »Nazdare!

Starosta »Ljubljanskega Sokola« g. dr. Ivan Tavčar se je z vznesenimi besedami spominjal tistega faktorja, ki ga nosi vsak Slovenec vedno v svojem sroču, ki je začetek in konec vsega našega mišljenja in čustvovanja, kateremu je posvečeno vse naše delovanje in življenje — slovenske domovine.

Gosp. dr. Triller je v elegantnem jedratem govoru napil slovenskemu ženstvu:

Gosp. dr. Danilo Majaron je rekel, da vsak, kdor je danes sledil že samemu slovenskemu kretanju združene sokolske armade, moral je biti navdan rodoljubnim ponosom in prešinjen z najslajšimi domovinskimi čuvstvi. Saj je nepregledne vrste slovenskih Sokolov so najboljši dokaz, da se je ustvarilo v naših slovenskih narodih nekaj, kar jim daje najtrdnješe jamstvo, da se lahko ubranijo vsem nevarnostim, viharjem in silam zunanjim. Tudi starorimski narod je bil obdan od grabežljivih sosedov barbarov, vendar se je končno obvladal ves tedanji svet in ustvaril kulturo še za današnje dni. Tega pa narod rimski ni imel zahvaliti junaštvu in veličini posameznih svojih sinov. Da je Rimljan postal tako velik, to je pripisati osobito temu, da je v samem sebi iskal svoj ideal. Sebe dovršiti fizično in duševno, iz sebe napraviti celega moža, — to je bilo vrhovno načelo starorimskega naroda. Ta samoodgoja je vodila do tega, da je rimski narod postal narod neustrašenih mož in žena, vodila je do idealne samozavesti, s katero se je vsak Rimljan trkal na prsi: civis romanus sum! — Če hočemo biti pravični, priznati moramo, da isti ideal in čisto samoodgojo propoveduje in oživotvarja danes za slovenske narode ideja sokolska! (Burno odobravanje.) In kdo, ki ljubi svoj narod, ki tudi pozna sodobni narodni boj za obstanek, naj ne bi želel, da se v narodu njegovem ukorenini in razraste ista sokolska ideja, katera hoče odgojiti ves narod v vsestransko telesno in navrstveno čisto in mu s tem dati višek existencije vseh slučajih nevarnosti in napadanja? Tu ni nobene razlike med slovenskimi narodi: največji, kakor najmanjši potrebuje v svojo obrambo in za svoj naredek splošno odgojene ljudske moči, ki se snuje, kakor kristal, iz vedno oživljajoče, vedno prebujajoče ideje sokolske! Zato govornik izmed tisočero narodnih množic danes pozdravlja štiridesetletnico ljubljanskega Sokola, želeč, da bi se mu nadalje posrečilo vcepiti v vse sloje naroda pravo sokolsko misel. Ključa se mogočnemu češkemu sokolstvu, ki je danes triumfovalo nad našimi srci (Burno ploskanje.) in nam nova predložilo vso življensko silo češkega naroda. Govornik končno napije sokolski ideji kakor nadi slovanstva slovanstva! (Godba zasvira sokolsko pesem.)

Starosta »Kolinkega Sokola« g. dr. Prager je v imenu Čehov govoril tako tako le: Navdušile so nas prekrasne be-

sede gospoda župana Ivana Hribarja, ki jih je govoril nam v pozdrav tembolj, ker nas je pozdravil v naši lepi materinščini. Z veseljem smo prihitali do bele Ljubljane, da s našimi najljubšimi slovenskimi brati praznujemo slavje, ki bo za vedno z jasnimi črkami zapisano v zgodovini Slovanstva. Ideje so, ki so za celo Slovanstvo, kakor velik nepremagljiv štít. Taka ideja je tudi ideja sokolska. V težkih časih živimo. Treba nam velikih činov, ker je naša slovenska posest v nevarnosti. Germanstvo je ona mogočna sovražna sila, s katero bojujem boj za obstanek. Sokolstvo samo bo odbilo veliki germaniki naval, ki grozi severnim in južnim Slovanom. Odločilni faktor za prospeh vsake ideje so njeni nositelji. Slovenski narod je tako srečen, da ima v svoji sredini moža, ki svoje najbolje moči postavlja v službo za idejo sokolsko. Ta mož je g. Ivan Hribar. Napija Hribarju, goredemu propagatorju za ideje Sokolstva in Slovanstva.

Starosta »Varaždinskega Sokola« g. dr. Magdič se je v svojem govoru spomnil iskrnih simpatij, ki so jih Slovenci pokazali Hrvatom za časa Khuenovega krvolitja. Hrvatje so prišli v Ljubljano, ker jo smatrajo ravno tako za skupno last Hrvatov in Slovencev, kakor kraljevski Zagreb, prišli pa so tem rajši, ker žele, da bi bil vsak sokolski zlet naš slovenski parlament. Govornik je napil beli Ljubljani in bratekemu »Ljubljanskemu Sokolu«.

V imenu poljskih Sokolov je s presrčnimi besedami profesor g. Jončev napil vsemu slavjanstvu in vsem slovenskim bratom, v prvi vrsti Slovincem.

V imenu poljskih Sokolov je govoril njih odposlanec g. Jekiewicz. Obžaloval je, da se je udeležilo današnje, za vse jugoslovanstvo tako pomembne slavnosti tako malo Poljakov. Kriva je temu velika oddaljenost in ker se slovenski narodi med seboj tako malo poznajo. Poljaki so imeli pripravljeno znatno število udeležnikov do zadnjega hipa. Ali ker ne poznajo dosti dobro slovenskih razmer, niso vedeli, kakim ciljem služi sokolski zlet. Vsled tega je nastalo nesporazumljenje in so poljska sokolska društva poslala na sokolski zlet samo svoje reprezentante, da izrečejo Sokolom simpatije in dajo izraza gorkemu prijateljstvu, ki ga goji narod poljski do Slovencev. Govornik je izrekel željo, da bi se med Slovenci sokolska misel tako globoko ukoreninila, kakor med Čehi in Poljaki. Ustanovi naj se vseslovenska sokolska zveza, ki bo mogočno pospešila medsebojno spoznavanje slovenskih narodov. Na lastne oči, je rekel govornik, smo se prepričali, kako vzvišenim in za obstoj slovenskega naroda pomembnim ciljem služi slovensko sokolstvo in zagotovil je Slovence, da se bodo Poljaki v prihodnje kar najmnogobrojneje udeleževali priredb slovenskega sokolstva, da se utrde vezi, ki vežejo sokolske vrste poljske in slovenske.

V imenu srbskega telovadnega društva »Dušan Silni« v Belemgradu je govoril gosp. prof. dr. Petković, vzpodbujajoč vse Jugoslovane na krepko delo in povdarjajoč, da stoji za srbskimi Sokoli cel milijon mož, ki so pripravljene žrtvovati kri in življenje za slovanstvo.

Dalje je govoril starosta murskega Sokola g. dr. Chloupeck, ki je z navdušenimi besedami napil ljubljanskemu Sokolu in mu obenem izročil dar Murskega Sokola, krasno, veliko oljnatu sliko, predstavljajoč Sokola, ko prisega zvestobo domovini. Zadnji je govoril češki dež. poslanec g. Kalina. S plantečo zgovornostjo in v srce segajočimi besedami je pojasnjeval pomen Sokolstva za vse Slovanstvo. Sokolstvo izvršuje na najboljši način idejo slovenske vzajemnosti. Tyrš in Fügner sta ona moža, ki sta v sokolstvu vstvarila tej ideji realno podlago. Sokolstvo je pa tudi ona ideja, ki je in bo vedno med Slovani najmožejša opora svobodi vede in svobodi duha. Bodimo čisti, silni, vzajemni bratje, pa bo rešena slovenska prihodnost. Končal je s klicem: Naprej Sokoli, Tužme se!

Vsi govori so bili sprejeti z nepopisno navdušenostjo. Med banketom je svirala društvena godba.

Telovadba.

Telovadba združenih slovanskih Sokolov je bila nekaj veličastnega. Udeležilo se je telovadbe vsega skupaj nad 1800 Sokolov. Dopoldne so bile vaje in tekmovalnja, popoldne je bila javna telovadba. Prostih vaj se je udeležilo nad 1000 telovadcev. Razume se samoobsebi, da priobčimo o telovadbi še obširnejše poročilo. — Udeležba s strani občinstva je bila ogromna. Vsi prostori so bili do zadnjega kotička natlačeni, odobravanju telovadcev pa ni bilo ne konca ne kraja. Med telovadbo so gg. dr. Sobotka iz Prage, Hanuš iz Zagreba in Sakser iz Novega Yorka izročili »Ljubljanskemu Sokolu« krasna darila, prvi v imenu češke sokolske zveze prekrasno plaketo, drugi srebrni lipov venec, tretji jako lep trak. V imenu »Ljubljanskega Sokola« se je zahvalil starosta dr. Tavčar.

Ljudska veselica

prirajena v čast slovanskim gostom po veseljenem odseku ljubljanskega Sokola, pod načelnštvom dr. Tominška, vršila se je na prostranem mestnem travniku, ležečem med glavnim drevoredom pod tivolskim ribnikom, progno južne železnice in potjo proti Rožniku. Postavljenih je bilo 19 jako lepih paviljonov. Ob vsaki strani štirioglatega travnika stali so po trije okusno izdelani paviljoni, po jeden za prodajo vina, drugi za pivo in srednji paviljon je služil kot bufet. Po slikovitem aranžma se je odlikoval paviljon, ki ga je na svoje stroške postavila sloveča narodna tvrdka Juvančič. Toaleta dam v vinskih paviljonih: bele obleke, zeleni in rmeni klobuki v obliki peresa, okinčani z vinsko trto in grozdi. Načelnice v vinskih paviljonih so bile: gospa dr. Kušarjeva, gospa Juvančičeva, gospa Moharjeva, gospa dr. Tomičkova, gospa Mikuzeva in Dinca Tavčarjeva. Med paviljoni za pivo so se odlikovali oni, ki so jih postavile narodne firme na lastne stroške in sicer: ob poti proti Rožniku lično izdelani paviljon tvrdke Auer, izvršen v istem slogu, kot vinski paviljon tvrdke Juvančič. Ob glavnem drevoredu paviljon delniške družbe »Združenih pivovaren Žalec in Laški trg«, ob progji južne železnice paviljon domače tvrdke Kosler, zgrajen v ruskem slogu. V četrtem paviljonu za pivo ležečem pod tivolskim ribnikom se je točilo sloveče plzensko pivo, katerega veliko množino je brezplačno daroval meščanski pivovar v Plznu. Toaleta dam v paviljonih za pivo: v Aurovem paviljonu 30 Sokolic pod vodstvom g. Auerjeve in g. Ružičkove. V ostalih paviljonih za pivo: bele obleke, beli, rdeči in rmeni klobuki, okinčani z belozelenim listjem. Paviljone za bufet je z najfinjšim okusom jako lepo in elegantno aranžirala gospa Lina dr. Hudnikova. Pod ribnikom je stal beli slov. paviljon; v njem so stregle dame v stari narodni noši bohinjeki s belimi zavijačami, ki so napravile jako lep vtis. Načelnice so bile: g. dr. Voškova in g. Pogačnikova. Na poti proti Rožniku med Juvančičevim in Auerjevim paviljonom je stal modri poljski paviljon s poljskim narodnim napisom »Eroleni« na pročelju. Pod vodstvom g. Korunove, g. Kavčičkove in g. Pavlinove so prodajale gospice v zelo slikoviti narodni noši s karakterističnimi poljskimi šajni (kokošinki). Pod glavnim drevoredom poleg žalskega paviljona za pivo je stal rdeči češki paviljon. V njem so pod vodstvom g. Gugalove in g. Levstikove stregle gospice v mičnih belih oblekah s češkimi golobicami. Ob progji južne železnice stal je hrvatski paviljon, ukusno izvršen v rdečezelenih barvah. Tu so prodajale pod vodstvom g. Pintarjeve in g. Flajšmanove gospice v ličnih toaletah s šepicami, kakor jih nosijo Hrvatice Posavke. V nasadu, ki deli travnik po dolžini, sta bila postavljena dva paviljona, in sicer v smeri proti železniški progji, paviljon za kavarno in slaščičarno, v smeri proti rožniški poti pa eksotični paviljon za šampanjec. V kavarni so stregle gospice v svetlih oblekah z rozaklobuki, v slaščičarni pa gospice v belih oblekah s belimi šepicami,

kakor jih nosijo slaščičarski vajenci; gospe pa v fantastičnih klobukih rdeče barve; vodstvo so imele gospa županja Milica Hribarjeva, g. dr. Zbašnikova, g. Šubičeva, g. Plantanova, g. dr. Kokaljjeva, g. Čuhova, g. Hienгова in g. Grobelnikova. Toaleta v šampanjskem paviljonu: bela obleka, fantastičen rdeč klobuk, okrašen s šampanjsko steklenico. Vodstvo: g. dr. Ferjančičeva, g. dr. Majaronova, g. dr. Pirčeva, g. Prosenčeva, g. dr. Hribarjeva in g. dr. Trillerjeva. Na travniku bili sta dve po 400 m² obsegajoči plesišči, kjer sta novomeška in ljubljanska mestna godba neumorno svirali. Blizu plesišč poleg šampanjskega paviljona bil je paviljon, kjer so prodajale duhteče raznobojne cvetke. Vodstvo v tem paviljonu so imele gospe Kačičeva, Lavrenčičeva in dr. Travnarjeva. Med plesišči postavilo je poštno upraviteljstvo na lastne stroške ambulančno hišico ter tako nemalo pripomogle k udobnosti občinstva. V obližju kavarne postavljen je bil paviljon za smodke, kjer so gospodične iz ženskega telovadnega društva v bosanskih narodnih nošah pod vodstvom gospodične Kajselsjeve stregle prihajajočemu občinstvu. Prav v kotu travnika med ribnikom in potjo proti Rožniku je stal ogojišče, kjer so gospice v slovenskih narodnih nošah z avbami pod vodstvom gospodične Ane Moosove in Ljajke Ravnkarjeve kuhale klobasice. Na travniku med glavnim drevoredom in novim nasadom sta bila postavljena dva velika odra, kjer so neprestano nastopali menjaje se pevski in tamburaški zbor. Tam blizu odrov je bil paviljon, kjer so prodajale dišne gospodične v pristnih hrvatskih narodnih oblekah, kakor jih nosijo v okolici Zagorja, pod vodstvom gospe Tratejakove, Hudovernikove in Kostanjeve. Tam v kotu med progjo južne železnice in ribnikom je stal ličen vrtljak v zabavo otrok. Malo v stran je stal visok mlaj, na katerega vrhu je bila srebrna ura s srebrno verižico. darilo onemu, ki bo priplezal do vrha. Na veseliški prostor so bili narejeni štirje vhodi, kjer so neumorni gospodje preskrbovali blagajniške posle. — Omeniti je še, da so z večine okusnih jedi, katere so prodajale gospe in gospodične v buffetih, pripravile same v dar vseso kolskemu skladu in da so bile rože zvečine darovane od rodoljubov in da so bile razglečnice nalašč za to slavnost pripravljene. Tudi se je na tej slavnosti v velikem številu prvič prodajal narodni kolek. Na desno od hrvaškega paviljona je bil paviljon za sročelov pod vodstvom gospe Skaletove. Pod ribnikom poleg paviljona za plzensko pivo pa je bilo prirajene strelišče. Onkraj poti proti Rožniku so pekli Hrvatje jance. Najbolj pa je gotovo zanimala na plesišču pristna kmečka godba, ki je svirala pristne narodne komade. In veselo je bilo na tej slavnosti, da ne kmalu tako. Tu so prepevali »Slavci«, tam »Ljubljana«, tu »Merkur« drugod Žirovnikov zbor iz Št. Vida. In koliko je še bilo ad hoc sestavljenih zborov. Neki češki Sokol, imetelj prekrasnega tenorja, je s svojim glasom vse očaral. Okrog paviljonov se je vedno kar trlo ljudstva. Plesalo se je neumorno, zabave je bilo v izobilju, nad rajajočo in veselečo se množico pa so pokale rakete in je g. Makuc iz Gorice užigal tako briljantne umetelne ognje, da mu gre vsa čast. Veselje je trajalo do ranega jutra.

Prekrasno uspela ljudska veselica je delo naših dam. Prav iz srca kličemo: Slava tem požrtvovalnim damam! Žrtvovale so se tako, da bi zaslužile vence iz onih zvezd, ki so se snuči z jasnega neba smehljale zbranemu občinstvu. Velikansko delo, ki je zahtevalo ogromnega napora, mnogih in dolgih priprav ter velikih žrtov, so narodne dame izvršile s ljubeznijo in tako spretno ter lepo, da lepše ni mogoče. Zatorej hvala in čast narodnemu ženstvu. Kaj bi bilo slovensko socialno življenje v Ljubljani, ko bi ne imeli tako vzornega narodnega ženstva, kateremu je tudi prvi ti prilikli stala na čelu neumorna gospa dr. Tavčarjeva. — Veselice se je udeležilo kakih 20000 ljudi.

Ato smo v svojem poročilu ne hote kaj prezrli, naj se to blagohotno oprosti. Pri sestavi poročila sta nam sicer prijazno pomagala akademika gg. Afman in Kukelj ali kdor ve, kaj je tako poročanje, bo uvidel, da smo lahko kaj prezrli.

Vojna na Daljnem Vztoku.

Poročilo namestnika Aleksejeva o bojih pred Port Arturjem.

Namestnik Aleksejev je poslal carju Nikolaju to-le brzovajko: Po poročilih iz Port Arturja z dne 5. t. m. je bil 3. in 4. t. m. ljut boj na našem desnem krilu za posest pozicij pri Luvantavu. Proti večeru je bil sovražnik odbit. Imenovane dni je odpula iz pristanišča tudi križarka »Novik« in več topničark in torpedovk, ki so z morske strani bombardirale sovražne pozicije in tako mnogo pripomogle k uspehu. Največ škode so nam provzročile sovražne puške na stroj, katerih je imel sovražnik več nego dvajset. V tem boju sta bila ubita stotnik Gelenko in poročnik Livolov, ranjeni pa so bili stotnik Minošnikov, poročnik Olšinijevski in Demijanov in podporočnik Orel. Adjutant generala Steslja knez Gantimurov je bil težko ranjen. Od moštva je bilo ubitih 35, ranjenih pa 247. Ranjen je bil tudi generalštabni načelnik generala Steslja polkovnik Reus. Japonci so imeli tede dni po kitajskih poročilih 2000 mož izgube.

Po poročilih z dne 7. t. m. smo se 6. t. m. zopet polastili gore, ki zagotavlja posest Lungvantanskega prehoda. Na naši strani sta padla stotnik Lisenko in poročnik Ligot, ranjenih pa je bilo 22 vojakov.

Po došlih poročilih so Japonci 2. t. m. izkrcali v Daljnem 20.000 mož s 50 topovi. V mestu kar mrgoli japonskih vojakov. Sovražnik je zopet popravil ladjedelnice in električno centralo. Takisto so popravili v celem okrožju tudi železniško progno, ker pa Japonci nimajo lokomotiv, vlačijo Kitajci železniške vozove od postaje do postaje.

Japonci so 9. t. m. svoje prodiranje ustavili in se utrdili v svojih opozicijah. Vsakdanji boji ovirajo njihova dela. Vsled neprestanega dežja so ceste v jako slabem stanju. Pri armadi vlada najboljša volja.

Izpred Port Arturja.

»Lokalanzeiger« poroča iz Tokija, da si je ruska armada po poročilih iz Čifua s pomočjo mornarice prisvojila zopet vse pozicije, katere so preje že zavzeli Japonci.

»Berliner Tagblatt« pa priobčuje brzovajko, da so nedavno Japonci spravili vse svoje težke topove na pozicije in so se skrbno pripravljali na splošni naskok na Port Artur. Medtem pa je vdrla ruska posadka iz trdnjave, porazila Japonce in vzela njihove pozicije. Japonci so imeli ogromne izgube.

»Temps« v Parizu javlja, da je ruska posadka napadla japonske pozicije z bajonetom, zagnala Japonce v beg in jim zadala ogromne izgube.

»Morningpost« pa zatrjuje z vso gotovostjo, da se je bila v petek pred Port Arturjem velika pomorska bitka, o katere izidu se ve samo toliko, da za Ruse ni neugodno izpala.

Ruske ladje na potu.

Po poročilih »Novega Vremena« iz Liaojanga so Japonci v pondeljek 11. t. m. res izgubili pred Port Arturjem okoli 30.000. V Liaojangu vlada splošno prepričanje, da se bo moral gneral Oku v najkrajšem času umakniti na jug, da opomore japonski armadi, oblegajoči Port Artur, ker je sicer v nevarnosti, da jo Rusi popolnoma uničijo.

Ruske ladje na lovu.

Ruska križarka »Peterburg«, ki je nedavno preplula Bospor in Dardanele, križari sedaj v Rdečem morju in zasleduje parnike, ki vsotijo vojno kontrebando na Japonsko. Po poročilih iz Adena na Arabakem je imenovana križarka v bližini tega mesta zaplenila angleški parnik »Malacca« in ga bo spravila v Suez.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. julija.

— **Oseba vest.** Višji gozdar svetnik v Ljubljani g. Goll je dobil ruski red Sv. Stanislava II. vrste.

— **Pozdravi iz Ljubljane.** Župan Hribar je odposlal včeraj naslednje brzojavke:

Slovutny pan starosta dr. Srb, Praha.

O sletu vsesokolském v bratské lasce sjednocení Češi a Slovinci vzdívajú zlaté matiče Praze k Vaším rukoum svůj bold.

Starosta Ivan Hribar. Velemožni gospodin Adolfo pl. Mošinski, načelnik, Zagreb.

Na vsesokolskom sastanku u bratskoj ljubavi sdruzeni Hrvati i Slovinci sporučuju Zagreb gradu ponositom, kao metropoli hrvatskog naroda, na ruke Vašeg Gospodstva, svoje poklonstvo.

Načelnik: Ivan Hribar.

Gospodinu gradonačelniku Beograd. Na vsesokolskom sastanku u bratskoj ljubavi sdruzeni Srbi i Slovenci sporučuju prvostolnomu Beogradu na ruke Vašeg Gospodstva svoje poklonstvo.

Načelnik Ivan Hribar. Wielmožny Pan Dr. Godzimir Malachowski, prezydent miasta

Lwowa.

Na vsesokolskiem zletu w bratwskiej miłości złączeni Polacy i Słowienicy przesyłają miastu Lwowu jakożo metropoli polskiego narodu dorąk wielmożnego pana swoje ukłony.

Prezydent Ivan Hribar. Gospodinu gradonačelniku Sofija.

Na vsesokolskij sastanek v bratskata ljubov saedineni Bgari i Slovenci poručat na stolicite Sredec prez rucete na Vašeto gospodstvo svojeto poklonstvo Gradonačelnik Ivan Hribar.

— **Vsesokolska slavnost.**

Slavnostni sprevod se je za več kakor dve uri zakasnil. To je bil edini neljubi pojav pri tej slavnosti. Ali tudi to se mora oprostiti. Pomisliti je treba samo, da je bila za telovadbo skupna vaja neizogibno potrebna in ni nihče mogel v naprej vedeti, koliko časa bo trajala. Če je pa naravnost obžudovati. Vozili so se od petka dopoldne do sobote zvečer nepretrgoma. Tisti iz oddaljenih krajev na pr. iz Mosta so se vozila od petka ob 5. zjutraj do sobote pol 10. zvečer. In v nedeljo zjutraj so bili ob šestih na telovadišču, so telovadili do 1. ure, se potem udeležili spreveda in šli potem zopet na telovadišče: klubok doli pred tako vztrajnostjo in žilavostjo. Kar je bilo na programu za dopoldansko vajo, se je moralo izvršiti, in valed tega se je sprevod zakasnil, v celnem delu pa se je pozabilo naprositi jezdece, da bi bili po mestu oznanili zakasnitev.

— **Županska volitev v Radovljici.** V soboto je novi občinski svet v Radovljici izvolil odvetnika gosp. dr. Janka Vilfana mestnim županom, gg. Otona Homana, Antona Prapročnika in Ivana Sartorija pa za občinske svetovalce. Kor pozna energijo, delavnost in nadarjenost g. dr. Vilfana, ta ve, da je Radovljici le čestitati, da je dobila takega župana.

— **Bankerot Koblarjeve politike.** „Gorenj.“ piše: Ko je bil po milosti dr. Ivana Sušteršiča imenovan kranjskim dekanom kurat v prisilni delavnici Anton Koblar, takrat je po mestu zavladala splošna nevolja. Po pretežni večini napredno meščanstvo je smatralo to imenovanje za udarec v obraz, kajti dobro je vedelo, da najhujši izmed klerikalnih petelinov ni prišel v Kranj duš past, marveč da se mu je predvsem poverila naloga strmolavit kranjske liberalce. Koblar se je po svoje z vso vneto trudil opravičiti nade, katere so vanj stavili njegovi protektorji. Žnijim se je preselilo v Kranj uredništvo „Slovenskega lista“, slaboznana „Dihurja“ žalostnega spomina. S Koblarjem prihodom se je pričela pri nas doba zastrupljenja družabnega življenja, grdega obrekovanja in zlobne ter podle častikraje. Vsako, še tako nizkotno sredstvo je prav prišlo revolverskemu „Dihurju“, umazana cunjica se

je vtikala v rodbinsko življenje, da ta hijena je brakala celo po grobovih že zdavnaj umrlih oseb. Občinstvo je z gnujvom opazovalo to početje in videlo v Koblarju nositelja te nove podivjane politične struje. Koblar je upal, da bo s svojim bičem, s „Slovenskim Listom“ kar v prah poteptal kranjske liberalce in jim mahoma izvil vajete iz rok, a mož ni računl z zavednostjo kranjskega meščanstva. Menda si je domišljjal, da bodo Kranjci pred njim zlezli pod klop kakor pohlevne ovčice pred svojim dušnim pastirjem v kaki gorski vasici. Vsak udarec je dobil z obrestmi nazaj in če ga v Kranju ni zadela še občutnejša kazen, se ima zahvaliti le treznoti prizadetih oseb. Vsak korak se mu je ponesrečil, dosegel ni nikakih uspehov pri državnoborski volitvi, poražen je bil pred tremi leti za časa občinskih volitev, propal je kot deželnozbornski kandidat, zaman je vtikal svoj nos v volitve v različne zastope in odbore, šlo je od stopinje do stopinje nrvzdol in tudi „Dihur“ je moral žalostno poginiti na smetišču. Kot novozvoljeni predsednik nepotrebnega katoliškega političnega društva, se je nadejal boljših uspehov. Lasciate ogni speranza! Volitve v okrajni cestni odbor niso povečale Koblarjeve slave. In prav sedaj je moral izpiti do dna bridko čašo nemile osode. Pred tremi leti se je še z vihrajčo zastavo podal v boj za občinski odbor mesta Kranja. Takrat so mu še kranjski malkontenti pomagali vleči klerikalne gare, a sedaj so mu še ti zadnji zavezniki pokazali hrbet. Vodil jih je zdrav razum in Koblar, ki prav dobro ve, koliko zmorejjo v Kranju pristni klerikalni močitelji, je pri občinskih volitvah vrzel puško v kuruzo. Da pa Koblar ne bi mogel delati v „Slovenca“ vode, češ, da so volilci z malenkostno udeležbo dali nezaupnico dosedanjemu občinskemu odboru, je nenadoma toliko zavednega meščanstva prišlo na volišče. Ko se je Koblar pred približno štirimi leti odpravil v Kranj, je izjavil nek odlični politik v Ljubljani: „Prav, da nas zapušča ta človek. Kakor poznam vrle Kranjce, bo Koblar v Kranju še mnogo boljše spravljen!“ Koblar je pri nas res dobro spravljen in skrbeti hočemo tudi v prihodnje, da bo ostal na varnem. Mi smo ž njim in z njegovo politiko prav zadovoljni, mnogo bolj, kakor on nam z nami. Glavna stvar je pa vendarle, če ovcam prija njih pastir. Če pri tem trpi morda vera, (pa ne Koblarjeva „vera“), zato so odgovorni oni, ki so ga poslali v Kranj.

— **Deželnozborne volitve na štajerskem.** Graško nameštvo je razpisalo deželnozborne volitve iz splošnega volilnega razreda in sicer na dan 20. septembra t. l. Splošni volilni razred šteje osem mandatov.

— **Rešilna postaja pri sokolski slavnosti.** Prostovoljno gasilno in rešilno društvo je v kolezarski sobi med sokolsko telovadbo napravilo rešilno postajo, kjer je bilo vse pripravljeno za slučaj kake nezgode. Načeloval je g. načelnik Stricelj, zdravniške posle sta opravljala gg. društvena zdravnik Finz in dr. Zajec. Zdravniška pomoč se je potrebovala v 32 slučajih in sicer: 9 slučajev poškodb, 20 slučajev opeklin vsled solnčnih žarkov in 3 drugi slučaji. Poškodbe so bile vse lahke narave. Izmed moštva je bilo prisotnih 10 mož z gasilnim vozom in trije možje z rešilnim vozom.

— **Stanovanjski odsek ljubljanskega „Sokola“** ima jutri ob 9 uri zvečer „Pri roži“ s. j.

— **Župan Hribar** je sprejel v soboto predpoldne deputacijo dijaškega um. društva „Vesna“ iz Dunaja, ki ga je po sklepu V. redn. odbnega zbora prosila, naj skuša po mogočnosti dati inicijativo za ustanovitev slovenske umetniške galerije na ljubljanskem gradu. Župan se je jako veselil tega nasveta ter obljubil storiti vse potrebne korake, kakor hitro pride grad v last ljubljanskega mesta.

— **Abiturijenti druge drž. gimnazije v Ljubljani** so izrobili družbi sv. Cirila in Metoda 100 K kot polovico pokroviteljnine. Ostalo polovico izroče po nošitnicah. Ž veli mladi narodnjaki! Vivant sequentes!

— **Nimen.** V Solnogradu se je naš rojak in posestnik Velikonedeljski, profesor na Dunaju dr. Franjo Lastavec z gđ. Poldi Gräner, hčerko ministrskega tajnika dne 18. t. m. Čestitam!

— **Šolska izvestja.** Štirirazredna dekliška ljudska šola v Kranju je imela koncem preteklega šolskega leta 153 učenk, vse Slovenke. 118 jih je stanovalo stalno, šest začasno v Kranju, dočim jih je bilo zunaj Kranja 29. Zelo pridno je obiskovalo šolo 151 učenk, manj pridno pa dve učenki. Za prestop v višji razred je bilo sposobnih 122, nesposobnih pa 28 učenk. S prihodnjim šolskim letom dobi šola začasno peti razred.

— **Gasilno in reševalno društvo** je ustanovljeno in občinski svet je konstituirani odbor v svoji seji dne 14. t. m. potrdil. Ljubljana torej ni več brez gasilnega društva. Novo društvo pozdravljamo z bog svojega blagega in plemenitega namena in veselja nas, da je ustanovljeno na strogo narodni podlagi. Društvo se je ustanovilo s 77 člani in več članov se je baje že po ustanovitvi društva prijavilo. Prihodnji teden se prično vaje in zategadelj priporočamo onim someščanom, ki imajo veselje do društva, da se takoj prijavijo. Za redovne vaje se vpelje ono poveljanje, ki je veljavno za sokolska društva. Društvo je gmotno dobro podprto in lepo skrbi za svoje člane v boleznih in onemoglosti. Oboleli član dobiva po 1.40 K do 2.60 K podpore na dan in poleg tega so mu društveni zdravniki brezplačno na razpolago. Gasilno in reševalno društvo je v tem oziru vzor marsikateremu društvu. Pri tej priliki nasvetujemo novemu društvu, naj ne vpelje onega neukretnega in smečnega pozdrava „Na pomoč!“, ampak posluži naj se domačih in običajnih pozdravov „Nazdar!“ ali „Zdravo!“

— **Zastava prostovoljnega gasilnega društva v Dolenjivasi pri Ribnici,** ki je napravljena v šolskem domu sv. Cirila in Metoda v Gorci, je razstavljena v izložbi gospoda Frana Kollmanna.

— **Najdene bombe v Trstu.** Ves Trst stoji pod vtisom dogodka, da je policija v prostorih laškega telovadnega društva poleg drugega orodja in prepovedanih spisov našla dve pravi pravcati bombi narejeni po Orsinijevem sistemu. Bombe so bile shranjene v neki jami pod oblačilnico telovadcev. Eden policijskih funkcionarjev je zapazil pri hišni preskavi, da manjkajo žebli v neki deski, dvignili so dilo in videli jama, v kateri so našli bombe in dinamit. Bombe so jako umetno narejene. Brez dvoma so bile, to kaže konstrukcija, izdelane v Italiji. Policija je aretirala predsednika italijanskega telovadnega društva dr. Mracha, tajnika in slugo tega društva in več drugih oseb. Mestni učitelj Jummis, ki je vodja skrajnih radikalcev-irendentovcev, je že prej pobegnil. Domaneva se, da so hoteli Lahi s bombami razstreliti ali slovenski „Narodni dom“, ali namestniško palačo, ali gimnazijsko poslopje.

— **V mestni klanjci** je bilo od 4 do 9 julija zaklanih 87 volov, 3 krave, 2 bika, 2 konja 85 prašičev, 184 telet, 97 kastrunov in kozlov in 24 kozličev. Upeljalo se je v Ljubljano zaklane živine 1 prašiča, 3 teleta in 2 kastruns.

— **Tatvine.** Na Valvazorjevem trgu je bila ukradena v soboto iz veže v hiši Henrika Maurerja, brisača za noge vredna 10 K. Poizvedbe so doznale, da je isto še tisti večer prodala Terezija Galin starinarju Gregorju Pugelnu za 70 vinarjev. Galinova je storila tatvino, ker jo je beda v to prisilila. — Hudo žejno je imel danes zjutraj na travniku, kjer je bila slavnostna veselica, Valentin Kurent, sedlarski pomočnik, stanujoč na Rimski cesti št. 5. Kurent je ukradel damam Sokolovega odbora sod pive vredne 56 K. Kurent pravi, da je imel prijatelje ki so mu pri popivanju pomagali in priznava, da je bilo pivo res žeje pogasnilo. — Josip Sinkovec pa je imel željo do šampanca, a ko ga je ravno zavžival, ga je zgrabila roka pravice, in moral se je udati usodi, da je sedaj zaprt zaradi želje do šampanca. — Marija Jerman, služkinja je bilo včeraj dopoldne v Lateranovcu drevoredu ukradenih 6 K.

— **S kozolca padel.** V soboto zvečer je padel doma s kozolca Josip Koren, m'zarski pomočnik i Gorji pri Bledu štev. 9 in se je na hrbtu tako težko poškodoval, da s ga morali pripeljati v deželno bolnišnico.

— **Kap zadela.** V soboto popoldne je Julijano Zakovšek, knjigovodinjo pri ževljarskem mojstru Szauerju, zadela kap. Zakovšek je bil takoj mrtev.

— **Delavsko gibanje.** Amerike je prišlo dne 17. t. m. Slovenec in 15 Hrvatov.

— **Izgubljene roči.** Ade Lukman je izgubil briljant vredni 120 K. — Franc Šankel je izgubil denarnico, v kateri je imel 36 kr 16 vin. — Marija Grobelnik, trgčeva soproga, pred Škofijo štev. 1, izgubila v drevoredu slato zapustni v obliki verižice, vredno 40 K.

Takisto se tudi poročila iz Adana, da je ruska križarka »Smolensk« v petek popoldne ustavila v Rdečem morju nemški poštni parnik »Prinz Heinrich« in ga prisilila, da ji je izročil 31 vreč pisemske in 24 vreč in zabojev paketne pošte, ki je bila namenjena za Japonsko.

Ko se je razglasila ta vest v Berlinu, je v baje meščanskih krogih zavladala silna nevolja proti Rusiji in listi zahtevajo od vlade, da izposluje od ruske vlade primerno zadostženje in zagotovilo, da ne bodo ruske križarke v bodoče več ustavljale nemških poštnih parnikov.

Iz Perimana arabski obali pa se poročila, da je ameriški parnik »Morning Star« v petek srečal med otokoma Djebel Tair in Djebel Sukur neko rusko križarko, ki je plula proti severu. Kasneje, ko se je zmračilo, je parobrod videl še eno rusko križarko in o polnočeno torpedovko, ki je plula proti jugu. Sodi se, da spada ta torpedovka k ruski eskadri, ki križari po Rdečem morju in lovi ladje, ki imajo na krovu vojno kon trabando.

Križarka „Novik“ je ušla v Vladivostok.

Po poročilih iz Petrograda je ruska križarka »Novik« vdrla iz portarturškega pristanišča in odplula proti Vladivostoku.

To poročilo utegne biti resnično, ker je že pred nekaj dnevi javil Reuterjev biro, da je neka ruska križarka iz Port Arturja predrila blokado in odplula na široko morje, ne da bi se bilo admiralu Togu posrečilo, ladjo zajeti. Dotična ladja bo nemara križarka »Novik«.

General Renenkampf ranjen.

Pred prilično enim tednom so angleški listi poročali, da je general Renenkampf v obližju Liaojanga od Japoncev poražen, njegova armada popolnoma uničena, on sam pa ubit. Mi smo že takrat naglašali, da je to poročilo popolnoma — neverjetno. In nismo se motili. Te dni je namreč poslal general Scharov carju obširno brzojavko o operacijah Renenkampovega voja pri Sajmadzi. Iz tega poročila je razvidno, da je Renenkampf v več spopadih Japonce premagal in jih prisilil, da so se morali umakniti. V enem teh bojev je bil celo ranjen general sam, kar ga pa ni prav nič oviralo, da bi ne nadaljeval boja do konca, ne da bi si dal rano obvezati.

Japonska samozavest

Po poročilih iz Tokija so na Japonskem ne le prepričani, da v najkrajšem času paše Port Artur, marveč da bo v nekaj dnevih že tudi japonska armada zasedla Mukden. Čim se to zgodi, bo maršal Ojama poslal Rusiji ultimatum, da naj nemudoma položi orožje, sicer bi bil prisiljen napasti še Harbin. Nam se zdi, da pijó Japonci preveč na medvedovo kožo in da se prav lahko zgodi, da bodo morali to kožo končno plačati sami.

Ogrski državni zbor.

Budapešta, 17. julija. V včerajšnji seji se je nadaljevala debata o zvišanju civilne liste. Posl. Vörös je govoril proti predlogi. — Posl. Polonyi je govoril o razmerju med dinastijski in narodom ter rekel, naj se civilna lista dovoli izključno le za kralja in njegov dvor. Nadvojvode dobivajo že itak v armadi visoke plače; dohodki iz pristojbin za podelitev plemstva in odlikovanj se nikjer ne izkazujejo, vsled tega mu je kronični primanjkljaj v dvorni upravi, o katerem je govoril ministrski predsednik, neumljiv. Ministrskega predsednika je imenoval političnega analfabeta. Grof Apponyi je prišel le zato na dvoru ob veljave, ker ni hotel zatajiti narodnih pravic. K dvornim obedom se vabijo le »dobromislječi politiki«, Kossuthov sin je od njih izključen. Ogrskim državljanom se podeljujejo avstrijski redovi, katerih diplome govore o zaslugah za cesarja in domovino. Nadalje je govoril o zakonu prestolonaslednika ter izjavil, da je v Avstriji hišni zakon državopravni faktor, dočim določuje na

Ogrskem o prestolonasledstvu deželni zakonik. Ogrski zakonik pa ne pozna institucije o takozvanem morganičnem zakonu. Jasno je, da nadvojvoda Fran Ferdinand sam ne misli na prestol, ker mora biti pri njegovi zavesti in verskem značaju izključeno, da bi se ne približal narodu, nad katerim bi vladal. Toda ako bi nadvojvoda vendar le postal vladar, vpraša govornik, ali bi njegova soproga ne morala brezpogojno postati ogrska kraljica in njegovi otroci upravičeni do ogrske krone. Kot vladar bo nadvojvoda enakoveljavnost svojega zakona ravnotako lahko določil, kakor povišanje Chotekove rodbine v med enakoveljavne hiše. Končno je govoril o naredbi vojaega ministra glede poučnega jezika v vojaških vzgojevaliških. — Ministrski predsednik je odgovarjal, da ta naredba popolnoma jamči za enakopravnost madžarščine z nemščino, dočim se jeziki ostalih narodov negujejo le do gotove stopnje, da zamorejo častniki govoriti z moštvom različnih narodnosti v njihovem materinem jeziku. Glede Polonjevega govora o prestolonasledstvu je izjavil ministrski predsednik, da je to vprašanje zakonito in popolnoma jasno urejeno. Za dinastična čustva, ki morajo za Ogre ostati neomadeževana, ni večje nevarnosti, kakor če se pusti pojaviti le senca dvoma in nejasnosti glede prestolonasledstva in pravic do prestola. — Nato se je seja prekinila.

Trgovinska pogodba z Italijo.

Rim, 17. julija. Tozadevne konference dosedaj niso imele uspeha. Včeraj je bilo v železniškem ministru večurno posvetovanje o zahtevah Avstro-Ogrske glede znižanja tarifov za različne izvozne predmete. Pogajanja se vrše v Vallombrosu. Ker pa sta kmalu po tej konferenci minister Tittoni in trgovinski minister zapustila Vallombroso, prekinje se skoraj gotovo pogajanja do poznejšega časa. Avstro-ogrski posredovalci pa se med tem časom odpeljejo v Draždane, da nadaljujejo pogajanja za trgovinsko pogodbo z Nemčijo.

Dogodki v Macedoniji.

Solon, 17. julija. Zaradi raznih sumljivih pojavov straži vojaštvo zelo strogo celo mesto. Več Bolgarov so zaprli. Ako bi se v mestu pripetili novi atentati, bati se je, da se naščuvano in razdraženo prebivalstvo strašno maščuje nad Bolgari. Carigrad, 17. julija. Te dni je prišla v Skoplje preko meje 25 mož broječa srbska četa (?) pod vodstvom ritmojstra Nuzija.

Sofija, 17. julija. Uradni list je prinesel izjavo, da so vse vesti, ki so raznašale izpoved bolgarskega kneza o turško-bolgarskih zadevah, popolnoma izmišljene.

Zgodovinski dan na Rumunskem.

Bukarešta, 16. julija. Danes se je obhajala po celi Rumunski zelo slovesno 400letnica smrti moldavskega kneza Štefana Velikega. V Bukareštu so imeli velike sprevođe in vojaško paradu. Posebno veličasten je bil sprevod, ki je pred stavljajl prihod Štefana Velikega v njegovo prestolnico Szuczavo. Vsi udeležniki so imeli opravo in orožje iz časa vladanja Štefana Velikega. Kralja sta z stopala na slavnosti prestolonaslednik Ferdinand in princ Karol.

„Stric“ Krüger.

London, 17. julija. Vlada je dovolila, da se prepelje truplo bivšega predsednika Krügerja v Transvaal ter se pokoplje v Pretoriji najbrže na državne stroške. Pogreba se udeleži lord Millner z angleškimi oblastnjami, da se na ta način pokaže oficijalno angleško — spravljenost.

Pariz, 17. julija. Predsednik Loubet, edini med vsemi vladarji, je poslal Krügerjevi rodbini sledeče brzojavno sočalje: »Z globokim obžalovanjem sem zvedel za veliko nesrečo, ki Vas je zadela, in sree mi veleva, da Vam izrečem svoje odkritosrčno sožalje.«

Trgovski učenc

iz boljše rodbine se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom. 1993-2

Rudolf Rutner, Vrhnika.

Tri mizarске pomočnike

za stavbno delo in mehko pohištvo sprejme takoj za stalno 1993-2

Ivan Hardegg, mizar v Trbižu.

Pripravnih prostorih

za pisarno ali skladišče se 1578-4 oddajo s 1. avgustom

na Mestnem trgu št. 25 v pritličju.

Stavbišče

nasproti krakovske kapelice, na vogalu, s 25letno prostostjo davka, je na prodaj.

Načrt se lahko ogleda v brivnici g. A. Derganc, Franca Jožefa cesta št. 1 (Malič). 1998-2

Hiša naprodaj.

Hiša št. 67 na Glincah, ki obstoji iz 8 stanovanj, drvarnic in vrta se proda iz proste roke. Hiša donša na najemninah letnih 935 K. 1994-2

Natančnejši pogoji se izvedo pri lastnici g. narednikovi Elizabeti Sampl, v vojašnici peh. polka kralj Belgijcev št. 27.

Svojim cenjenim odjemalcem in sploh gospodom trgovcem na deželi pošljemo na željo do 1000 komadov

reklamnih papirnatih vrečic

za vsebino 1/4 kg

zastonj.

Komanditna družba

Dečman & Co.

tovarna papirnatih vrečic v Ljubljani. 2016

Okoli 20 polovnjakov

belega vina

proda

Alojzij Kranjc

posestnik 1938-5

Radna pri Sevnici.

Kdor želi dobiti pošteno kapljo, obrni se na gornji naslov.

Naprodaj

je v Ljubljani lepa nova hiša, še 20 let davka prosta, z lepimi stanovanji in prostori za izvrševanje gostilničarskega, mesarskega in pekarskega obrta.

Pri hiši, ki se nahaja v bližini velike tovarne, je tudi dvorišče in prostoren vrt za zelenjavo in s sadnim drevjem. Kupeu je na razpolago tudi gostilniška koncesija, torej posebno ugodna prilika za gostilničarje in mesarje.

Vprašanja na upravništvo „Slov. Naroda“ sub „P. I.“ 1993-2

Zgodovinska povest iz francoskih časov na Kranjskem

„Pod novim orlom!“

(ponatis iz „Slov. Naroda“)

je izšla!

Ta povest je, izhajaje v „Slov. Narodu“, vzbudila mnogo pozornosti in živo zanimanje po vsej deželi ter smo jo morali na mnogostransko izrecno zahtevo izdati v posebni knjigi.

Dobi se edino-le pri

L. Schwentnerju v Ljubljani.

Iztis po K 1-60, po pošti K 1-80.

Zdravilišče Toplice

na Dolenjskem, dol. žel. postaja Straža-Toplice.

Toplice 38° C. Kopalna in pitna zdraviljenja s posebnim učinkom pri protinu, trganju, ischias, nevralgiji, kožnih in ženskih boleznih. Veliki kopalni basini, oddeljene kopeli in mahovnate kopeli. Udobno opravljene sobe za tuje, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje. Gozdna okolica. Dobro in cene restavracije. Sezona od 1. maja do 1. oktobra. Prospekte in pojasnila daje

1185-7 **Kopalniško upraviteljstvo.**

Ravnokar

so došle belo-modro pasaste obleke za lawn-tennis iz čiste ovčje volne po

samo 12 glt.

Največja izbira velefinih moških oblek iz modnega blaga kakor tudi najnovejše damske konfekcije.

Z veselošovanjem

2015-2

Oroslav Bernatović

„Angleško skladišče oblek“ v Ljubljani na Mestnem trgu števil. 5.

Največja zaloga, najboljša in najcenejša trrdka

za naročevanje ozir. nakupovanje

Copičev za pleskarje, sobne slikarje, zidarje in mizarje.

Lakov, pristnih angleških, za vozove.

Emajlne prevlake, pristne, v posodicah po 1/8, 1/4, 1/2 in 1 kg.

Jantarjeve glazure za pôde. Edino trpežno in najlepše mazilo za trde in mehke pôde.

Voščila, štedilnega, brezbarvnega in barvastega za pôde; najcenejše in najboljše.

Rapidola, pripravljena za vsakovrstne prevlake.

Brunolina za barvanje naravnega lesa i pohištva.

Olnjatih barv, priznane najboljših.

Olnjatih barv v tubah dr. Schönfelda.

Firneža prirejenega iz lanenega olja; pristen, kranjski.

Steklarskega kleja, pristnega, zajamčeno trpežnega.

Gipsa, alabastrskega in stukaturnega.

Karbolineja, najboljšega.

Fasadnih barv za apno.

Barv, suhih, kemičnih, prstenih i rudninskih.

Kleja za mizarje in sobne slikarje.

Vzorcev za slikarje, najnovejših. 545-42

Olje proti prahu.

ADOLF HAUPTMANN

L. kranjska tovarna olnjatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja. LJUBLJANA.

Ustanovljeno 1. 1832.

Ces. kr. avstrijske državne železnice

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Invod in voznega reda.

vojavjen od dne 1. junija 1904. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA ČEZ TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, Čez Selzthal v Aussee, Solnograd, Čez Klein-Reifling, v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 5 uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž od 2. junija do 18. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, Čez Selzthal v Solnograd, Inomost, Čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko Čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 54 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 12. uri 10 m popoldne osonni vlak v Podnart-Kropo le ob nedeljah in praznikih od 2. junija naprej. — Ob 3 uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, Čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezuru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, Čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago (Ljubljana-Linc-Praga direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj Čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (Ljubljana-Monakovo direktni voz I. in II. razreda). — PROGA V NOVO MESTO IN V KOČEVJE. Osonni vlaki Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto, Stražo, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne: istotako. — Ob 2. uri 10 m popoldne osonni vlak v Grosuplje od 2. junija do 18. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 8 m zvečer v Novomesto, Kočevje. PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. PROGA IZ TRBIŽA. Ob 3. uri 23 m zjutraj osonni vlak z Dunaja Čez Amstetten, Monakovo, (Monakovo-Ljubljana direktni voz I. in II. razr.), Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 10 m dopoldne osonni vlak z Dunaja Čez Amstetten, Lipsko, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Prago (Praga-Linc-Ljubljana direktni voz I. in II. razr.), Plzen, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezuru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Smohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 30 m zvečer z Lesc-Bleda le ob nedeljah in praznikih od 2. junija naprej. — Ob 8. uri 44 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Franzensfeste, Karlovih varov, Heba, Plzna, Budejovic, Lince, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla, Čez Selzthal v Inomosta in Solnograda. — Ob 10. uri 40 m ponoči osonni vlak s Trbiža od 2. junija do 18. septembra ob nedeljah in praznikih. — PROGA IZ NOVEGAMESTA IN KOČEVJA. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Ob 9. uri 22 m ponoči osonni vlak z Grosupljeja od 2. junija do 18. septembra ob nedeljah in praznikih. — ODHOD IZ LJUBLJANE drž. kol. V KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m zvečer. — Ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — PRIHOD V LJUBLJANO drž. kol. IZ KAMNIKA. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 10. uri 52 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer. Ob 9. uri 55 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Čas prihoda in odhoda je označen v srednjeevropskem času ki je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani.

Kaj je in kaj obsega ?

ravnokar v c. kr. dvorni in državni tiskarni dovršeno delo, ki sta ga pospeševali vis. c. kr. ministrtvi notranjih zadev in za trgovino:

Avstrijski centralni kataster

Ta doslej prva izdana, na podlagi avtent. uradnih podatkov sestavljena edina popolna

Adresna knjiga za vse Avstrijsko

obsega v 10. oz. 11. zvezkih, ki se lahko posamič kupijo:

Vse protokolirane in neprotokolirane trgovske, industrijske in obrtne obrate in natančno oznamenilo njih protokoliranja.

Vse naslove abecedno urejene po deželah, krajih in obrtih.

Abecedno urejeni zaznamek strok za vse zvezke.

Popolni LEKSIKON KRAJEV in POŠT. 3189-64

V vsakem zvezku v c. kr. vojaško-geografičnem zavodu napravljeni zemljevid dotične dežele.

Natančno oznamenilo vsake mestne, tržke ali krajevne občine, oziroma kraja.

Pri vsaki občini se tudi dalje natančno razvidi:

okrajno glavarstvo in okrajno sodišče, obseg, število prebivalstva, občevalni jezik, cerkvena oblastva, šole, pošne, železniške, paroplovske, brzojavne in telefonske postaje.

Cena zvezkom:

Zv. I. DUNAJ . . . . . K 13.—	Zv. VI. PRIM. I. DALM. . . . . K 6.60
Zv. II. SP. AVSTRIJSKO „ 14.80	Zv. VII. TIR. I. PREDARL. „ 12.—
Zv. III. G. AVST. I. SLOB. „ 11.80	Zv. VIII. CESKO (dva dela) „ 32.—
Zv. IV. STAJERSKO . . . . . „ 10.—	Zv. IX. MOR. I. SLEZIJA „ 25.—
Zv. V. KOR. I. KRANJSKO „ 8.—	Zv. X. GAL. I. BUKOV. . . . . „ 27.—

Naroča se v

KATASTERSKI ZALOGI, Dunaj IX. Hörlg. 5.

kakor tudi v vsaki knjigotržnici tukaj in v inozemstvu.

Slovenci in Slovenke

kupujte

1874 6

perilno milo sv. Cirila in Metoda

ki je najboljše sedanjih kakovosti.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi. Rez. fondi: 29,217.694-46 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 78,324.623-17 K. Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

3-81

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Gospodskih ulicah števil. 12.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škodo cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje

Dovoljuje iz čistega določka izdatne podpore v narodne in občnkoristne namene.